

REGÉLO.

Pesten csötörtökön november 2^{kán} 1837.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csötörtökön. Fél évi díjja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Budapestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A folyóiratnak egyezsáma, vagy képe 12 kr. p. p.

ELBESZÉLÉS.
A' keresztanya.
(Vége.)

E' levél elküldése után nyilván látá Fridrik, hogy rá nézve nincs többé szerencse a' földön, 's gondolatait csak szerencsétlen atyján jártatá. E' gondollattal ment Lüneville lakába is; ajkáról panasz-ige nem lebbent ki; csak halavány, dult vonásain mutatkozóék keblének zaja 's az áldozat nagysága; atya hasonlólag vigasztalhatlan volt. Lüneville ur nem volt hon, leányával kis utazást tön, még csak jövő héten haza jövendő. E' hirre, melly önkényes ajánlatának gátja lön, nem nyomhatá-el Fridrik a' keblében fellobbanó öröm-szikrát; — de indulatain csak hamar diadalmaskodván kérdé szorongva atyját: „nem lesz-e 8 nap mulva késő?”

„Nem — felelé Darcy ur — még azután is négy hetünk van; és ha ez idő lefolytával is mostani gondolkozásodnál maradsz, ugy...”

„Határozatom rendíthetlen! — mond Fridrik közben szóllva. — Kettőnk élete ezentúl egy 's ugyan az!” — és minden további szó nélkül tértek vissza lakukba.

Az alatt Josephina Fridrik levelét megkapta, és többször kelle átolvasnia: de akkor bizonyos is lön, hogy az elválás örökös. Fridrik mással nőszül. O, ez sok nyomor volt, 's annál sujtóbb, mert a' remélt szerencse tündér álmát tapodá-el. Most a' féltékenység is feltámadt a' leányka szívében, egy még eddigelé ismeretlen indulat, melly kétségbeesését olly fő fokra emelé, hogy szegény leány közel volt az örüléshez. Bizonytalan árnyékként tébolygott kezeit redőzve a' szobában; gyakran ákart ablakhoz lépni, hogy az ifjú könyűit 's kétségbeesését látva könyörüljön rajta: — de ha kisírt szemei a' levélre fordultak, szándékától elrettenve, hogy szeretett barátjának még kinjait nevelni akará, mint rémtől iszonyodó lépett vissza, 's nem kételkedék reményének örökös tüntén és Fridriknek ezentúli nem láthatásán.

Hogy Fridrik kívánságának eleget tegyen, 's ablakhoz ne lépjen, a' belső szobába vonult, hol különben anyja szokott hálai. Ekkor lépett-be Durand apát, ki Josephinát könyezni látván, anyja utáni fájdalomnak vélte keservét, 's így szóla: „édes leányom, három nap óta nem jöhettem; bokros foglalatosságaim letartóztattak. Szent tisztem engem majd oltárhoz, majd gyóntató székbe, majd kórógyakhoz vezet, 's az évek e' részében különösen sok áldozatot ragad el a' halál. — Kegyed édes anyja elszenderült, 's követé egy más is, kit kegyed hasonlag szeretett, Madelon anyó! —

„Madelon anyó meghalt?“ — kiáltá Josephina, bámulva, hogy keble még több fájdalom befogadására is képes.

„Csendesesen szenderült-el — folytatá a' lelkész — nem is csuda; 80 évet felül élt. Reményilem, tudja kegyed, hogy keresztanyja Madelon volt?“

„Nem, ezt nem tudom.“

„Midőn kegyedet templomba hozták, a' jámbor Madelon éppen jelen volt, 's kegyedet keresztviz alá tartá. Ezt soha nem feledé az öreg, 's kevéssel halála előtt egy végrendelményt adott kezembe, mellyben kegyedet minden vagyona örökösévé teszi. Ez természetesen nem lehet sok, mert Madelon anyó egy padlás-szobában lakott, hol minden nyomorra mutat; de kegyed sem gazdag édes leányom; azért a' végrendelményt egy békebirónál letettem, ki 'a törvény értelme szerint tartalmát kegyeddel közlendi!“

„Igy mindent elveszték!“ — kiáltá Josephina leirhatlan fájdalommal, szívet sebző hangon, és szemeiből nagy könnyecsek omlának. — „Először anyám, azután Madelon, ki annyira szeretett és — Fridrik — ah Fridrik!“ — Tompa kétségbeeséssel tévé Fridrik bucsúlevelét Durand kezébe, ki azt olvasván, mondá: „az ég nagy terhet tön ön vállaira gyermekem! sorsát még is békével kell tünie; kitapogathatlanok a' végzésnek utjai; gyakran szerencsét hoz holnap, melly fölött ma sirtunk!“

„Szerencsét? — sohajtá Josephina! — Ah, szerencsésnek csak azon hölgy nevezhető, ki élte végeig Fridrikkel élhet! De én utálok, gyűlölöm üdvem rablóját!“

„Csenedesdék gyermekem! keresztény gondolkozású nem gyűlölhet senkit.“

„Csak pénzért veszi-el Fridrik Lünevillé kisasszonyt; szeretni nem fogja. soha nem fogja: de még is elveszi; így, én apácza leszek. Holnap, ugy-e apát ur, holnap elvisz a' kolostorba?“

„Ezt kétségbeesése mondatja kegyeddel; hivatása nincs a' kolostori magányhoz! Esztendő-ideje van gondolkozásra, 's ennek lefolyta előtt kolostorról szó nem lehet.“ — Ezt mondá Durand apát, 's ar-

cza elsetétült: de midőn Josephina tovább is rajzolgatá fájdalmát, 's kolostorba vitetését sürgeté, engedett végre, látván, hogy a' szerencsétlen leánynak mostani körülményei mellett csak a' kolostor lehet biztos hely, 's megigéré, hogy addig is őt valamely intézetbe adja.

Ezt végbeviendő azonnal el is sietett. Josephina megint magára volt, nyomorával; este lön; éjfélt elmúlt; az álom eszébe sem ötlött; egyik szobából másikba vándorlott, azon hiedelemmel, hogy kinzó gyötreimeitől menekedhetik. Gyakran tekintett Fridrik lakára, az ablakok még folyvást setétek voltak. — „Talán még Lüneville urnál van? vagy talán alszik!” — Ah, mindkét gondolat sujtó volt, de szívét némileg enyhítő vala, ha más irtózatossabbak el nem riasztják. Koronként anyját vélé látni, 's az agg koldusnót. — Sirva terjeszté-ki utánok karait, de az üres levegőt ölelő csak hamar meggyőződék azon rettenetes bizonyosságról, hogy e' téres földön nincs már többé lény, melly őt szeretné.

Reggel felé tikkadtan ágyára rogyott; megfeszült, elgyötrött idegei minden fájdalom érzésére eltompultak. Hallgatódzott, 's most kopognak. Azt hívén, hogy más nem lehet, mint Durand apát, Josephina hamar ajtót nyitá: de mint megrémült, midőn egy idegen férjfiút lát belépni.

„Roussel kisasszonynyal kívánnék szólni!”

„Az én vagyok, uram!”

„Annál jobb! — felelé ez. — Én a' tizedik kerület békebirája vagyok, 's egy, önt különösen érdeklő, ujságot hozok.”

Ámbár Josephina a' kerületről sem tudott többet, mint a' békebiróról: még is egész tisztelettel kéré az idegent belépni, 's két széket vehén, vele szemközt ült, szavaira figyelendő.

„Hogy Durand apát nálam egy irományt hagyott, mellyben ön boldogult Naquard Magdolna Josephina örökösnejének van kinevezve, kétségen túl tudni fogja?”

„Igen, uram!”

„Ennél fogva Durand apát urat megkértem, lenne tanú a' holt-nak eddigi lakán a' pecsét felszakításánál, mi néhány tanúnak jelenlétében csakugyan meg is történt.”

„Hogyan, 's Durand apát ur annyit fárad érettem?” — kérde Josephina megindulva.

„Legyen ön meggyőződve, hogy szívesen teszi, 's ha tisztje templomba nem szállítja vala, eljő velem, önnek dús örökségéről tudósítást adni. Madelon asszony ágyában 40.000 frankot leltünk aranyban, melly a' végrendelmény tartalma szerint öné!”

„Negyvenezer frank? — kérde bámulva Josephina, — Mind enyim? — Tetszésem szerint rendelkezhetem vele?”

„A' végrendelmény törvényes; e' szerint a' pénz öné!”

„O! ne csaljon-meg uram! — rimánykodék Josephina, 's esengve nézett a' mennyei követnek vélt férjfiúra. — Ha valót nem szóll, sir martalékjává teend! Valóban, 40.000 frankban örökölttem, és az mind enyim, tetszésem szerint rendelkezhetem vele?”

„Igen, mihelyt a' törvény által kinevezendő gyámnok megegyezik benne.”

„De a' pénz azért enyim marad, tulajdonom?” — kérdé szorongatva Josephina.

„Vitathatlan tulajdona!” — állítá a' törvényes férjfiú, gyönyörködve a' leánynak örömében.

„Isten részesítse legfőbb égi javában boldogult jótevőnémet! — fohászkodá Josephina. — De mint jutott a' különben kegyes adakozásból élt Madelon illy tömérdek kincshez?”

„Mióta hivatalomban vagyok, történt már hasonló eset. — Mintegy öt év előtt hagyott templomunknak egy nyomorék 5000 Lajos aranyat. — Még egyszer bizonyítom, hogy kisasszony örökségét senki sem perelheti-el; a' 40.000 frank tulajdona!” — Ezzel ajánlá magát, 's távozek.

Ajtót betenni, asztalhoz repülni, tollat ragadni, a' leánynak csak egy másod percbe került, 's nagy hévvel ezt írta: — „Madelon anyótl 40.000 frankban örökölttem. Siess templomunkba, ott találod Durand apátot; add neki e' levélkét, 's a' pénzt átadja. O Istenem, Megváltóm! csak későn ne jöjjön a' segély, hogy ama leánynyal ne kellene nőszülned! De ez esetben is fogadd-el a' pénzt, akkor sem kell, mert kolostorba megyek!”

Maga futott e' levéllel Darcy ur kapusához, minden szentekre kérő, adja tüstént kézbe. Most azon függönyök megé rejtezett, melyek őt Fridrik szemei elől olly gyakran elrejték, 's ime Fridrik az utszán keresztül a' St. Germain des Prés-i templom felé iramlott! Josephina alig lélekzett; székre rogyva imádkozott, ne késnék-el a' segély. De végtelen fájdalommal nem engede neki nyugtot. Felállt, térdre rogyott, karait kiterjesztve ismét ablakhoz rohant, 's ezt legalább százszor mivél, mielőtt meglátná, kit olly epedve várt.

Fridrik régen visszatért, és ő 's Durand apát azonnal beszélt atyjával. Most mind három kilép a' házból, és — o végetlen kéj! — az utszán keresztül Josephina lakába sietve, a' szobába rohannak. — „Leányom!” — kiáltá Darcy ur, 's a' boldogság révébe jutott leány melljére rogyott.

Három hét mulva Durand apát a' st. Germain des Prés-i templom főoltáránál egy mátkás párt esketett-meg: e' boldog pár Rous-sel Magdolna Josephina 's Darcy Fridrik volt. A' templomból ki-

lépő fiatal pár megállapodott azon helyen, hol a' koldusnő sok éven át ült.

„Ugy-e, te is imádkoztál esketés alkalmával a' jó Madelon anyóért?“ — rebegé Josephina.

„O bár hozzám hasonló boldog lenne“ — felelé a' megindult fiatal nőt keblére záró Fridrik.

K. IVÁN.

ORSZÁG - 'S NÉPISMERTETÉS.

Norvegia vázolatokban.

Igazságokat, habár keserűk is, végre kimondani nemcsak hasznos, sőt szükséges.

Gr. SZÉCHENYI ISTVÁN.

Jól tudom, hogy sokaknak honosaim közül ezen névnek „Norvegia“ hallására, egy fagyos, örök-hó, 's jégfedezte, az anya-termeszetnek minden áldásával szükölködő, bárdolatlan nép-lakta, szóval magyarán mondva, egy Isten háta megetti tartománynak képe támad agyában. Pedig higgyék-el! e' bal-véleménynek kútfeje nincs máshol, mint amaz ócska lát-csőben, mellyen mi Magyarok — mint mondani szeretjük: boldog Kanaánunkból — a' tova fekvő tartományokat, ezeknek alkotmányát, 's népeit szoktuk vizsgálni, azonban melly lát-csőnek optikai csalatást okozó üvegei zavart eszméket, legfurcsább véleményeket támasztanak agyunkban, mellyeknek utójára is nem egyéb resultatuma, mint ama régtől éneklett, azonban csak egy rajongó patriota-koholhatta jelszó: „extra Hungariam non est vita.“ — De csakugyan igaz, mit honunk egyik lelkes írója mond: „A' tudatlan egyoldalú 's mindig idehaza ülő azt hiszi, 's rá esküdnek, hogy a' külföld minket csudálva irigyel, 's csak magyar ország van eszében.“ — Fontolgassuk minden bal-itélettől mentten csak az itt közlendő adatokat is, bizonyosan Norvegiáról egészen más képzeletünk leend.

Nem tenger, nem egyéb helyhezet alkotá
A' nagy népeket és nagy birodalmakat;
Minden nép, ha javát ismeri, nagy, szabad
'S boldog minden időn, 's helyen.

BERZSENYI.

Norvegia hegyes, sűrű erdőekkel borított pásztori tartomány. Lakosai mind azon egyszerű erényekkel ruházvák, mellyek ama népeknek tulajdonaik, kik mivel szomszédaikkal kevesbbé elegyedtek össze; azonban sok babonás, őseikről hagyományként maradtott szokás divatozik közöttük, valamint azon nagy hiba is, melly minden éjszaki nemzetnek — közönségesen véve — tulajdona, t. i. az iszákosság. — A' magasztalt honszeretetben a' Norvégiai felülmulja

földgömbünknek egyéb lakóit. Ő halálban szereti 's tiszteli azt, mi szülötte-földéhez tartozik, vagy azt csak távulról jeleli is; egekbe nyúló hegyeit, kopár szikla-bérczeit, és setét vadonjait nem cserélné-fel ő a' déli tartományok legtermékenyebb rónáival; méltán rá alkalmazhatók tehát Vossnak, a' nagy lyricusnak, e' sorai:

Er liebt die traute Vaterhütte,
Den Ahorntisch, des Hofes Baum.
Die Nachbarn, und Völkens Sitte,
Des heimischen Gefildes Raum.

E' szók „Gamlé Norgé“ — ő s Norvegia — varázs erővel hatnak reá; minden nevezetesebb ünneplésnél hallhatók ezek, melyeket ezer torok harsog; a' csordultig tölt poharak illykor felemeltetvén, fené-kig ürittetnek; a' dalnok-kar pedig megkezdí e' nemzeti dalt; „For Norgé“ — melyet az erdők keblei százszorosan viszhangoznak. — Azonban ne gondoljuk, hogy a' „hon-szeretet“ a' Norvegiainál csupán üres hang, melyet azon lég-kör, melyben született volt, örökre eltemet; vagy vakító tünde-kép, melynek felcziczomázott leple alatt az elfajult „Én“nek kajánság - emelte oltárán áldoztatik; — korán sem ilyen az ő magasztalt érzelme, mert:

Nicht eigensüchtig wirbt er Seines;
Sein Herz, entbrannt für Allgemeines.

VOSS.

Az így érző polgárok szerzik-meg azután a' nemzeti „jól-lételt“ — nem pedig fegyveres erő, nem kedvező fekvés; 's az illy néptől lakott ország alakíthat világ-csudálta intézeteket, melyek a' nemzetnek nevet, dicsőséget, és érdemet szereznek; — mert nem tanyázik palotáiban a' pokol-szülte „Részvétlenség“ melynek káros okozatait máshol olly nagyon tapasztalják. Adja az ég! hogy ezen ádáz szörny, melyet a' felébredett Árpád multkor a' dühösködő rém-alakoknak eledelül vettetett, phoenixként nálunk poraiból fel ne támadjon; mert csak így kiálthatunk-fel bátran a' Sans-Souci-i koronás philosophussal:

Dein Zeitpunkt ist erschienen,
Geliebtes Vaterland, zur schönsten Künftigkeít!

(*Vége következik.*)

HAZAI HIRLEŐ.

Gyász hír. — Egres-Kátán (Pest vármegyében) oct. 28-kán 20-dik évében, egy szerencsétlen esés által kapottsérülés következtében, végzé igen szép reményekkel biztató életét virultának legszebb korában m. gróf Buzini Keglevich Geiza, n. mgú gróf Buzini Keglevich Gábor m. k. kamaraielnök urnak, és hitese n. m. Sándor Mathilde grófné ő excjnak igen kedves legidősebb fíjok.

TERMÉSZETI TÖRTÉNET 'S TUDOMÁNY.

Levegő behatásai az emberre. — 1800 lábnyira a' föld felett — mond bizonyos tudós, ki léggolyón már több utat tön — minden behatás kellemes; minden tárgyat meg lehet ismerni a' földön, 's a' léghajós magát egy a' lég ürében vitorlázó madárnak képzei. Főlebb emelkedve már zordabb lesz a' lég, az alsó tárgyak összeolvadnak, 's a' sűrű lég miatt a' beszéd is szinte lehetlenné lesz. Ezen túl a' hideg fokoként növekedik, az ég kekje sötétebb színűvé válik, a' természeti élet mind inkább elhal, legesekélyebb mozgás alulról, rengésbe hozza a' léggolyót; a' szó érthetlen, a' hang ércztelen lesz, és a' léghajós csak borzasztó életnélküli magányt lát maga körül. A' léggolyó alatt elvonuló zivatar pedig olly tekintet, mellynek nagyszerűségéhez semmi sem hasonlítható. Huszonnégy ezer láb magasságban csak néhány perczet mulathat a' vándor 's a' t.

Figyeltetés a' holdra nézve. — A' holdat, sarló alakban, csak esténként látjuk nőni, és reggelenként fogyni. A' csillagászat barátai tán kedvesen veendik, ha figyeltetjük, hogy a' hold mostani pályája miatt egy pár év óta őszi estéken is látjuk e' különös tüneményt, az az, fogyó sarlóját a' holdnak.

Hosszú álom. — Egy madridi hirlapa a' spanyol fővárosban történt következő esetet beszél-el. — Körünkben bizonyos Cuença nevű becsületes kézmíves él, kit sem a' változó szerencsének különös kedvezése, sem a' szeszélyes sorsnak valamelly súlyos csapása egykedvűségéből kivenni nem tudott. Ezen, mesterségére nézve chocolate-készítő, férjfiú a' székes egyház terén lakik; nejét, egy castiliali nemesnek leányát, 's özvegyét Merces de Mendoza-nak nevezik; háza gazdagon van bútorozva; asztaláról az alicantei bor 's olla potrida soha sem marad-el; egészsége tartós; étvágya romolhatlan. Egyik napon foglalatosságaiból haza térve, bámulva látta nejét már alunni. Más nap reggelén még 9 órakor aludt; este, következő napon, 's így tovább folyvást aludt. Nejének halálos álma olly hatással munkált egykedvű barátunkra, hogy rögtön orvos után küldött; mert azt hívé, hogy neje vagy meghalt, vagy közel van halálához. Az orvos eljő, kezét a' szunnyadónak szívére teszi, 's intve Cuençát, nehogy az alvót háboritná, 's veszély jelen nem létéről is biztosítván távozik. Egy év elsuhan; Mercedes asszonynak atyja meghal, 's tömérdek vagyonának örökösévé teszi; de ez alszik. Elmegy más 12 hónap is; Cuença agylobban halálos ágyon feküdt, szeméről a' hályogot leszuratta, 's Cadixből, hova kakao-magot ment vásárolni, visszatért: neje meg csak meg sem mozdult. Harmadik év is vége felé hanyatlott; Cuençának nagyobbik fija, meghimlőzik, felgyógyul, az év elmúlik; anyja még is alszik. Feltűnik a' 4-ik év is, 's nyomtalan halad. — Most végre felveti Mercedes asszony szemeit. — Gondolatait összeszedvén eszébe jut, hogy 1833-ki év szeptember 1-ső napján aludt el 's kérdi, hány óra? — Férje nyugodtan válaszolja: „1837-ki évi szeptember 3-án reggeli 7 óra van. Mercedes e' szóra azt hitte, hogy álmodik; körül néz, 's álmélattal látja, hogy gyermekei felnöttek, férjének haja megszürkült, 's a' eseléség megváltozott. E' rendkívüli eset Madridban most közös beszéd tárgya.

KÜLÖNFÉLE.

Regény-olvasás. Hajdan még szenvedélyesebb vágygyal olvastattak a' regények, mint most. Staël asszony valahol azt állítja, hogy 3 hú-

nap alatt 600 regényt olvasott-át. Számítsuk most ez időt 92 napjával, egy napra még is több jó hat regénynél.

Guiné név eredete. — Sokan vannak, kik az angol guiné nevét számtalanszor hallották 's olvasták a' nélkül, hogy eredetéről valami bizonyost tudhattak volna; ilyeneknek szolgáljon e' jegyzésünk tudomásul. — E' pénz 1673-ik évben veretett először Londonban, 's nevét a' Guineából hozott aranytól — melyből készült — vette.

Mellyik jobb? — Augsburgban a' város utzáin nem szabad ostonnal pattogatni, ellenben a' postakocsisoknak sipjaikat fujni megengedtetett. — Münchenben ellenkezőleg van; ott a' postásipot nem szabad fujni, de pattogatniok — mitől a' fül dobja szinte megreped — szabad.

EMLÉKMONDÁS.

Szeretet.

O nem nemesb, nem emberibb soha
Az ember, mint mikor szeret; 's az asszony,
Melly nem szeret, legóriásb hiba
A' nagy teremtés könyvében.

GARAY után K. H. K. J.

Héjázó. — A' szerepet játszani vágyó tekintetre törjön, 's vigyázzon, hogy örzetlen biztos órájiban, szavaiban, tetteiben, meg ne adja magát; körülményeit és személyét titok fedje, 's úgy lesz nagy előttünk, ha fenekig nem látjuk-át; ha csak sejtünk, találgatunk, 's meglepő tetteit belső's külső rugók nélkül látjuk.

FÁY. —

Remény az egyetlen kincs, mely a' szerencsétlenséggel nevekedik.

KOTZEBUE után S. Karolina.

Gondolatok. Mi haszna az embernek, ha tudja, hogy mást csálni nem kell, de ha azt nem tudja, miképp' őrizkedjék, hogy őt más meg ne csalja.

A' nemzet boldogsága összes akaratú munkásságon alapul, és ha minde-nik teljesíti kötelességét. Kiben több a' tehetség, ettől a' nemzet is többet vár.

SZÁVICS.

Tagrejtvény.

Első tagom vízben lakik,
Utósóm szinmutató;
Mind a' kettőt egybe véve
A' gonosznak borzasztó.

S. Karolina.

Előbbi rejtvény: 1) Szobor. — 2) Nász.

Figyelmeztetés. — Közelítvén a' Pesten tartandó Leopold napi vásár, figyelmeztetjük e' lapoknak távolabb lakó t. pártfogóit, hogy vásári alkalmak által folyóiratunk jövő fél évi árát legbiztosabban felküldetik a' szerkeszői hivatalba.

Szerkezi Róthkrepi Gábor, halpiacson alul a' Duna partján. 114. szám alatt.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri utza 612.